



Erasmus+



sanliurfa  
teknokent

# SOCIAL INCLUSION of REFUGEE YOUTH THROUGH SOCIAL ENTREPRENEURSHIP

Hakan Gülerce  
hakangulerce@harran.edu.tr



[sirse.org](http://sirse.org)

# Şanlıurfa Teknokent

## VIZYON VE MİSYON

- İnsan odaklı sürdürülebilir bölgesel kalkınmanın öncüsü olan bir inovasyon ekosistemi oluşturmak.
- Kamu, üniversite, sanayi ve sivil toplum işbirliğiyle yenilikçi girişimcilerin katma değerli ürünleri üretmesini sağlamak.

## ŞANLIURFA TEKNOKENT A.Ş. ORTAKLARI

- Harran Üniversitesi Rektörlüğü
- Şanlıurfa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı
- Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı
- Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü
- Şanlıurfa Ticaret Borsası Başkanlığı
- Progen Tohum A.Ş.
- Toru Porselen Kafeterya Oyun Oyuncak İth. İhr. Per. Mağ. San. Tic. Paz. Ltd. Şti.

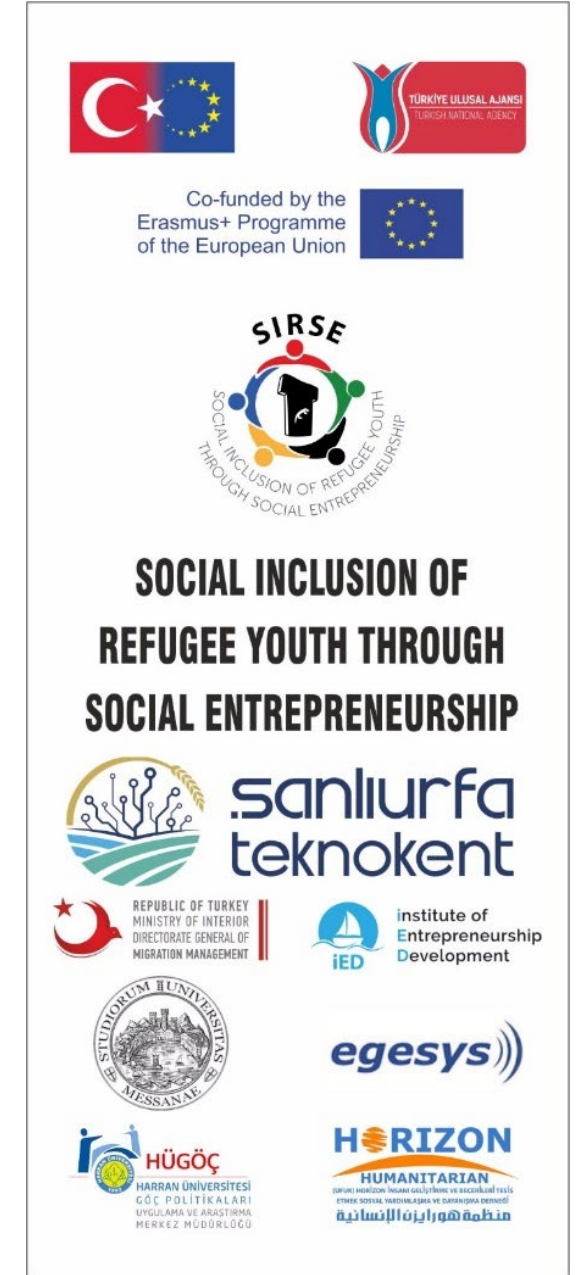


sanliurfa  
teknokent



# Proje Ortakları

- Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu ve İşletici A.Ş. Turkey (Koordinatör) (**SANAYİ/ÜNİVERSİTE**)
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye (**KAMU**)
- Girişimcilik Geliştirme Enstitüsü, (Institute of Entrepreneurship Development), Greece (**YURTDIŞI ORTAK AR-GE ENSTİTÜ**)
- Messina Üniversitesi, (Universita Degli Studi Di Messina), İtalya (**YURTDIŞI ORTAK ÜNİVERSİTE**)
- Harran Üniversitesi Göç Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türkiye (**ÜNİVERSİTE ARAŞTIRMA MERKEZİ**)
- (Ufuk) Horizon İnsanı Geliştirme ve Becerileri Tesis Etmek Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, Türkiye (**DERNEK**)
- Ege Sistem Bilişim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi, Türkiye (**ŞİRKET**)



# MEVCUT DURUM

- ❑ Türkiye' dünyada en çok sığınmacıyı misafir eden ülkedir.
- ❑ Türkiye'deki sığınmacılar ağırlıklı olarak Güneydoğu illerimize yerleşmişlerdir.

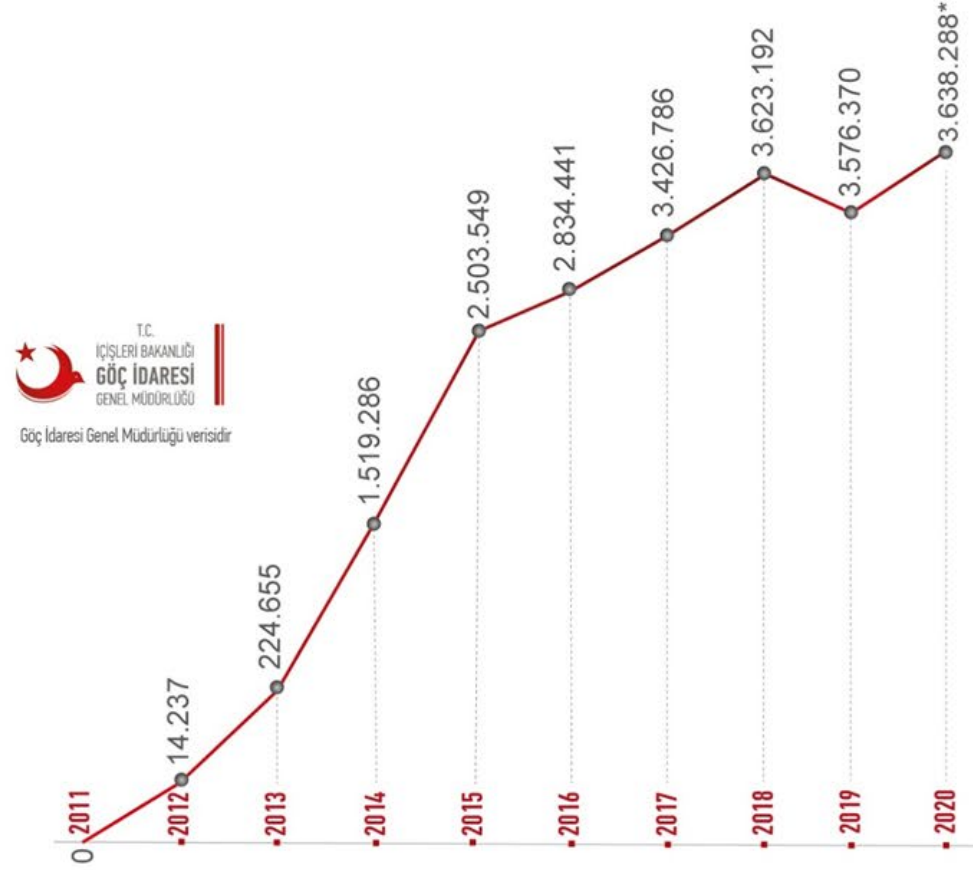
❑ Bu büyük kitlesel göçün ev sahibi toplum ve coğrafya üzerinde de önemli değişimlere yol açmıştır.

- Nüfus ve Sosyo-Kültürel Etkileşim
- Şehir ve Yerel Yönetimdeki Değişmeler
- Bölgesel iş pazarı ve bölgesel ekonomi
- Toplumsal kabul ve uyum sorunları

▪ Artık sadece insani yardım bağlamında değil uzun soluklu, sığınmacıların sosyal dahil edilmesini kolaylaştırıcı ve sürdürülebilir çıktıları olabilecek çalışmaların da yapılması gerekmektedir.

▪ Şanlıurfa 420 bin sığınmacıya ve özellikle Türkiye'de yoğun bir genç nüfusa sahip olmasıyla ön plana çıkmaktadır.

## YILLARA GÖRE GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ SURİYELİLER



\*25.11.2020 tarihi itibarıyla

## GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDA BULUNAN SURİYELİLERİN YAŞ VE CİNSİYET DAĞILIMI

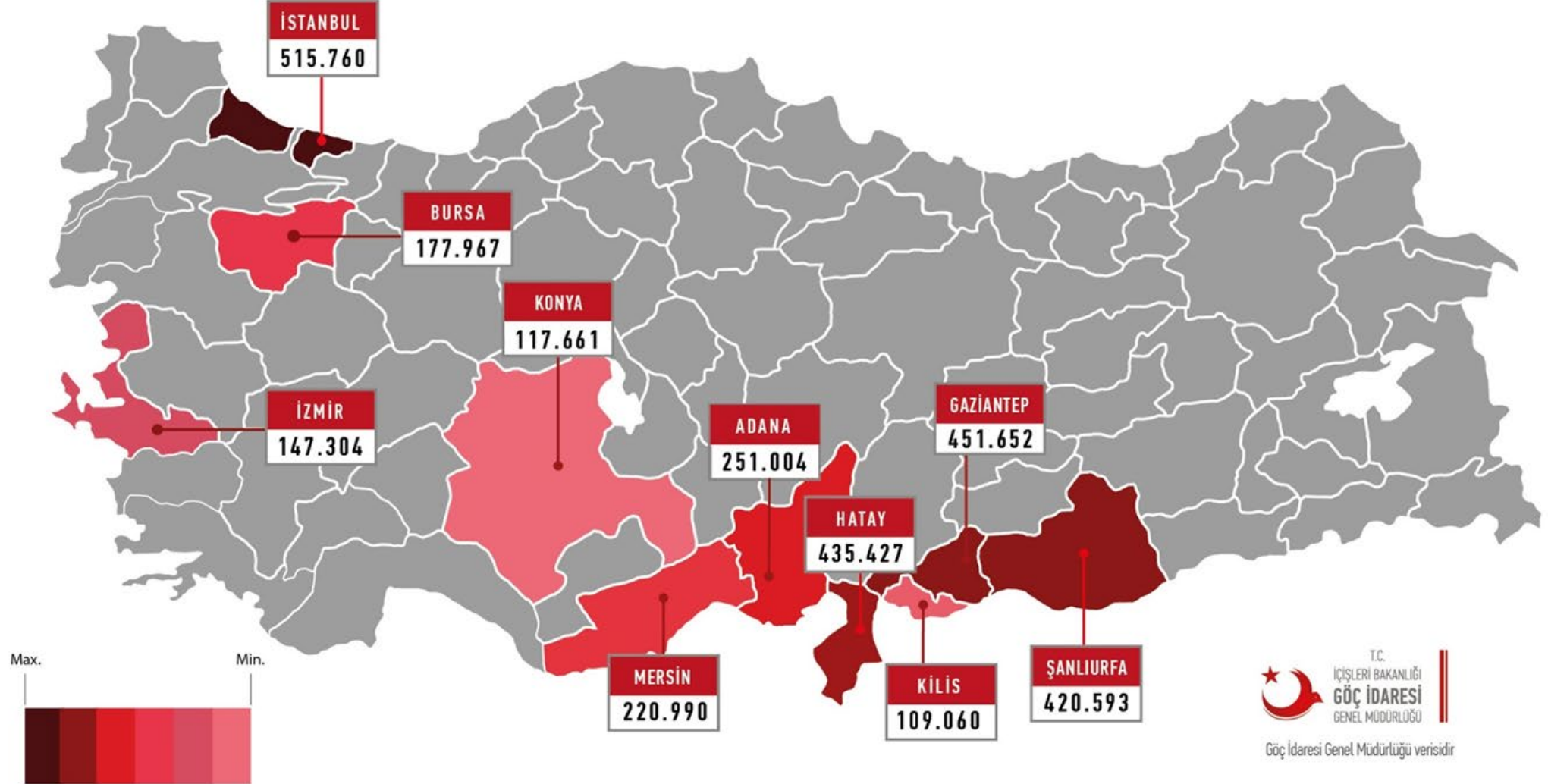
13-30 yaş arası:  
1,326.812 Genç Sığınmacı

18-30 yaş arası:  
608,989 Genç Sığınmacı

| YAŞ           | ERKEK            | KADIN            | TOPLAM           |
|---------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>TOPLAM</b> | <b>1.957.086</b> | <b>1.681.202</b> | <b>3.638.288</b> |
| <b>0-4</b>    | 256.705          | 248.419          | 505.124          |
| <b>5-9</b>    | 283.446          | 260.396          | 543.842          |
| <b>10-14</b>  | 204.058          | 185.790          | 389.848          |
| <b>15-18</b>  | 142.914          | 119.448          | 262.362          |
| <b>19-24</b>  | 287.408          | 213.519          | 500.927          |
| <b>25-29</b>  | 203.622          | 148.724          | 352.346          |
| <b>30-34</b>  | 159.696          | 116.496          | 276.192          |
| <b>35-39</b>  | 119.710          | 97.436           | 217.146          |
| <b>40-44</b>  | 85.336           | 76.505           | 161.841          |
| <b>45-49</b>  | 60.836           | 57.625           | 118.461          |
| <b>50-54</b>  | 50.133           | 49.121           | 99.254           |
| <b>55-59</b>  | 38.396           | 38.385           | 76.781           |
| <b>60-64</b>  | 28.725           | 29.534           | 58.259           |
| <b>65-69</b>  | 20.478           | 20.936           | 41.414           |
| <b>70-74</b>  | 7.824            | 8.804            | 16.628           |
| <b>75-79</b>  | 3.834            | 4.696            | 8.530            |
| <b>80-84</b>  | 2.210            | 2.938            | 5.148            |
| <b>85-89</b>  | 1.094            | 1.524            | 2.618            |
| <b>90+</b>    | 661              | 906              | 1.567            |

\*25.11.2020 itibarıyla

## GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDA BULUNAN SURİYELİLERİN İLK 10 İLE GÖRE DAĞILIMI



# Türkiye'deki Suriyeliler

- Türkiye, ilk yıllarda, Suriyeli sığınmacıları geçici misafirler olarak değerlendirmiş ve buna yönelik çeşitli kısa süreli politikalar geliştirmiştir. Ancak geçen uzun zaman ve Suriye'de yaşanan durumun bir iç savaşa dönüşmesi ile birlikte sığınmacılar “geçici misafirler” olarak görülmesi yerine birlikte uyum içerisinde yaşamamanın yollarını bulma yönünde çalışmaların yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.
- Birlikte yaşama kültürünün inşası ve kaynaşmanın gerçekleşebilmesi için dil becerileri, kültürler arası etkileşim, iletişim, eğitim, istihdam vb. gibi birçok etken bulunmaktadır.
- Yapılan çalışmalarda en kalıcı uyumun ve sosyal dahil edilme sürecinin **istihdam** ile gerçekleştiği görülmektedir.
- Özellikle gençlerin sürekli yardım veya kamu kuruluşlarından bir şeyler bekleyen değil kendilerinin ortaya bir şeyler koyabilecek potansiyellerinin farkına varmalarını sağlayacak çalışmaların gerekliliği ortaya çıkmıştır.
- Uyum konusunda her iki tarafa da sorumluluklar düşmektedir.



# Ön Yargılar ve Sosyal Dışla(n)ma Doğru Bilinen Yanlışlar

## 1. Suriyeli Esnaflar Vergi Vermiyor

**X YANLIŞ**

“Suriyeli Esnaflar Vergi Vermiyor”

**✓ DOĞRU**

Her ticari işletme vergi ödemekle **yükümlüdür**. Kaçak olarak çalıştırılan ya da vergi vermeyen bir işletme varsa **bu onlara verilen bir haktan dolayı değildir**. Suriyeli esnafların vergi konusunda ne bir muafiyeti ne de bir ayrıcalığı vardır.

Bir Türk esnaf nasıl ki bir iş yeri açtığında ticaret/esnaf odasına kayıt olması gerekiyor, yazar kasa alıp yaptığı satışlar üzerinden fatura kesmesi gerekiyorsa Suriyeliler veya diğer yabancılar için de **aynı şeyler geçerlidir**.

## 3. Suriyeliler Devletten Maaş Alıyor

**X YANLIŞ**

“Suriyeliler Devletten Maaş Alıyor”

**✓ DOĞRU**

Bir kişinin devlet bankasının önünde sıra beklemesi veya banka ATM’sinden para çekmesi onun **devletten maaş aldığı** anlamına gelmez. Türkiye’nin Suriyeliler için yaptığı harcamalar onlara verilen maaşlar değil, kampların kurulması, alt yapı kapasitesinin geliştirilmesi, gıda, sağlık, eğitim ve güvenlik gibi konularda yapılan harcamalardır.

Türkiye Cumhuriyeti ne şimdi ne de daha önce kendi kaynaklarından Suriyelilere bir aylık **bağlamamıştır**.

## 2. Suriyeliler Çalışma İzni Alıp İstedikleri Yerde Çalışıyor

**X YANLIŞ**

“Suriyeliler Çalışma İzni Alıp İstedikleri Yerde Çalışıyorlar”

**✓ DOĞRU**

Çalışma izni, işe girecek yabancı tarafından değil, işyerinde yabancı çalıştırmak isteyen **işveren tarafından** alınır. Yani bir yabancı için çıkarılan çalışma izni bütün işyerlerinde **geçerli değildir**, sadece o işyerine aittir. Kişi o işten ayrıldığı anda çalışma izni de **iptal olur**.

Bir işveren işyerinde bir yabancı çalıştırmak istiyorsa halihazırda **5 Türk vatandaşını** istihdam ediyor olmalıdır.

## 6. Suriyeliler Arabaları için Vergi Ödemiyor

**X YANLIŞ**

“Suriyeliler Arabaları için Vergi Ödemiyor”

**✓ DOĞRU**

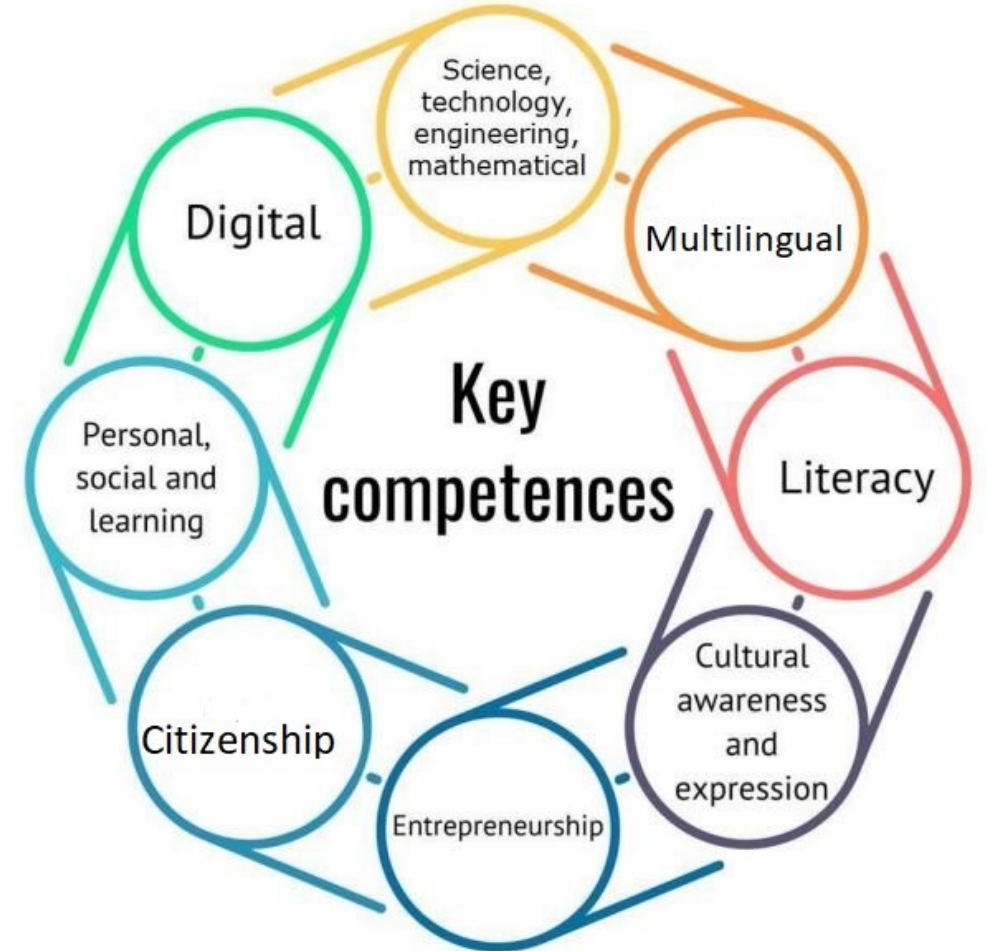
Vergiden muaf olan araçlar **MTV kanununda** belirtilmiştir. Bu kanuna göre Suriyelilere verilen özel bir ayrıcalık yoktur.

Trafığe kayıtlı olan tüm motorlu kara taşıtları sigorta ve araç muayenesi yaptırmakla yükümlüdür.

Trafik ekipleri yaptıkları kontrollerde ehliyetsiz, vergisi ödenmemiş, sigortası veya muayenesi olmayan bir araç tespit ettiklerinde gerekli işlemleri yapmaktadır.

# Erasmus+ Gençlik Anahtar Yeterlilikler

- Çok dilli yeterlilik.
- Kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yeterliliği.
- Vatandaşlık yeterliliği.
- **Girişimcilik yeterliliği.**
- Kültürel farkındalık ve ifade yeterliliği.
- Dijital yeterlilik.
- Matematiksel Yeterlilik ve Bilim, teknoloji ve mühendislikte yeterlilik.
- Okuryazarlık yeterliliği.



## PROJEMİZİN AMACI

- **SOCIAL INCLUSION of REFUGEE YOUTH THROUGH SOCIAL ENTREPRENEURSHIP**
- **SIĞINMACI GENÇLERİN SOSYAL GİRİŞİMCİLİK YOLUYLA SOSYAL DAHİL EDİLMESİ**
- Projenin ana amacı özellikle Şanlıurfa'da yaşayan yerel ve sığınmacı gençlerin bir arada yaşama kültürünü güçlendirmek ve kaynaşmayı sağlamak olarak belirlenmiştir. Bunu yaparken de insanı merkeze alan bir girişimcilik çeşidi olan sosyal girişimciliğin teşvik edilmesi hedeflenmiştir.

## Proje Süresi

- 24 Ay

## TOPLAM BÜTÇE

- 99,823.000 AVRO

# Projenin Merkezinde Gençler Var!

20 Sığınmacı Genç & 20 Yerel Genç



# Proje Çıktıları (Kısa Vadeli)

## SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇIKTILAR

İngilizce / Türkçe / Arapça Dillerinde Sosyal Girişimcilik Müfredatı Oluşturulması (Sosyal girişimci adaylarına yönelik)

Akademik Yayın ve Rapor Çalışması / Sosyal Girişimciliği Türkiye'de Daha Fazla Akademik Alana Taşınmasına Yönelik

Bütün bu imkanların projemiz web sitesinde bütün kullanıcılar açık erişim olarak sunulması.

# Proje Çıktıları (Uzun Vadeli)

## SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇIKTILAR

Kurumlar için bir model teşkil etmesi. Online eğitim modülü haline getirilebilir olması.

Proje kapsamında verilen eğitimlerle birlikte yeni iş fikirlerinin ortaya çıkması ve istihdamın sağlanarak gençlerin güçlendirilmesi.

Şanlıurfa Teknokent bünyesinde kurulacak olan sosyal girişimci adaylarının ve mentörlerin buluşacağı bir platform oluşturulması.

# Çıktıların Kullanımı

- Proje çıktıları girişimcilik, sosyal girişimcilik ve istihdam alanında çalışan bütün kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılacaktır.
- Özellikle proje çıktıları kullanılarak üniversitelerde bütün bölümler tarafından seçilebilecek Sosyal Girişimcilik derslerinde materyal olarak kullanılabilir ve bu derslerin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanmış olacaktır.
- Türkiye Cumhuriyeti kanunlarında Sosyal Girişimler hakkında özel bir statü bulunmamaktadır. Yapılan akademik çalışma ve rapor ile karar alıcılara sunulan politika öneri belgesiyle çeşitli yasa değişiklikleri yapılabilecektir.

# Sosyal Dahil Etme

- Proje uygulaması sürecindeki aktiviteler ve çıktılarının oluşmasıyla birlikte yapılan geri bildirim ve ölçümlerde toplumsal dahil edilme sürecinde önemli gelişmelerin olduğu gözlemlenmiştir.
- Örneğin; Sosyal Girişimcilik eğitimlerinde ve öğrenme faaliyetlerinde Sığınmacı ve Yerel gençler ortak gruplar kurup kendi girişimlerini kurma yönünde projeler geliştirmişlerdir.
- İlk defa Sığınmacı arkadaşı olan Türkler ve ilk defa Türk arkadaşı olan sığınmacılar olmuştur. Böylelikle karşılıklı ön yargılar kırılmış ve birlikte bir şeyler başarabilme hayalinin gerçeğe dönüşebileceği keşfedilmiş oldu.
- İmkani kısıtlı gençlerin kendilerine karşı özgüveni artmış ve geleceğe olan ümitlerinin güçlendiği gözlemlenmiştir.



# Yaygınlaştırma

- Proje sonuçları sadece proje özel web sitesinde kalmayacak Harran Üniversitesi ve Şanlıurfa Teknokent web sitelerinde sürekli olarak açık erişim olarak kullanıma sunulacaktır. İsteyen gençler veya kuruluşlar ücretsiz sertifikalı online eğitim modülüyle öğrenme sürecine dahil olabileceklerdir. (Proje ortakları bu platforma link vereceklerdir.)
- Teknokent bünyesinde kurulan Sosyal Girişimcilik platformunda gerek online gerek yüz yüze yapılacak aktivitelerle Sosyal Girişimcilik kültürünün hem sığınmacılar hem de yerel gençler arasında yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
- Hazırladığımız müfredat Göç İdaresi Genel Müdürlüğü aracılığıyla sığınmacı gençlere ulaştırarak onların iş hayatına dahil olmasında yön gösterici olabilecektir.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve Harran Üniversitesinin ortak hazırladığı raporla sığınmacı ve yerel gençlerin sosyal girişimcilik yoluyla bütünleşmesi konusunda teşvikler oluşturulacaktır.

**TEŞEKKÜRLER**